

SPF

Test předpokladů ke studiu
na Filozofické fakultě
Univerzity Palackého v Olomouci

varianta testu: 11

Filozofická
fakulta

2023

Verbální myšlení a jazykové kompetence

01. Které z následujících slovních spojení obsahuje označení starší délkové míry, jež se mezitím přestala užívat?

- a) měřit někomu dvojm loktem
- b) nesahat někomu ani po paty
- c) mít něčeho po krk
- d) držet si někoho kus od těla
- e) vyhrát o prsa

02. Některé knihy obsahují lichou stranu před titulem, na které je název knihy bez uvedení autora. Jak se nazývá?

- a) patitul
- b) prolog
- c) předsádka
- d) incipit
- e) frontispis

03. Ve slovanských jazycích existuje celá řada slov, která jsou si formálně podobná, mají však jiné významy. Označují se jako falešní přátelé. Najděte význam polského slova *sklep*.

- a) obchod
- b) pivnice
- c) hala
- d) sklep
- e) sklad

04. Mezi slovy z různých evropských jazyků najděte to, které má jiný význam než ostatní.

- a) Klasse
- b) close
- c) trieda
- d) clase
- e) клас (klas)

05. Slovo *litera* má více významů, lze ho tudíž užít v různých kontextech. Do jedné z následujících konstrukcí se ovšem výraz *litera* NEHODÍ. Najděte ji.

- a) odporovat duchu i liteře
- b) učit se literám
- c) držet se litery zákona
- d) vyčítat někomu litery
- e) odlévat litery

06. Které z následujících souvětí umožňuje více rozdílných interpretací?

- a) Když biolog pohlédl směrem k pláži, už tam nebylo ani živáčka.
- b) Nejnovější knížka o krabech a poustevníčcích a jejich chovu navazuje na dvě vydařené knihy předchozí, které byly věnovány sladkovodním rakům.
- c) Zvířata se schovala za své pány, ještě než je vojáci vtáhli do vozu.
- d) Čerstvě vylíhlí raci poustevníčci utíkali do moře tak rychle, že je přírodovědci nestačili spočítat.
- e) V přírodě se raci poustevníčci vyskytují v přímořských oblastech, kde žijí na plážích ve velkých skupinách.

07. Jedno z následujících slovních spojení obsahuje výraz, jenž je po informační stránce nadbytečný, a proto ho lze vypustit, aniž by došlo ke ztrátě informací. Najděte ho.

- a) rychlá črta
- b) zběžné náčrtky
- c) nedokončená skica
- d) fragmentární zápisky
- e) neúplný fragment

08. Vyberte dvojici slov, jež mají k sobě významově nejblíže.

- a) švindlíř – podvodník
- b) podvodník – průšvihář
- c) průšvihář – kšeftař
- d) kšeftař – kejklíř
- e) kejklíř – švindlíř

09. V následujícím souvětí je skryto víceslabičné slovo označující živočicha. Najděte ho, neměňte pořadí slov ani pořadí písmen v nich.

Abú Sír pochopil, že Abú Kír je lenoch nad lenochy.

O jakého tvora se jedná?

- a) o hmyz
- b) o lesní zvěř
- c) o ptáka
- d) o rybu
- e) o hada

10. Které přivlastňovací zájmeno z nabídky NELZE doplnit do následující věty?

Považoval za vhodné poděkovat ... příbuzným.

- a) svým
- b) svým
- c) jeho
- d) našim
- e) jejich

11. Ve které z následujících vět je chybná interpunkce (čárky ve větě)?

- a) Případně, pokud se vám to nehodí, můžeme schůzku nechat na zítra.
- b) Jestli to neuděláš teď, než přijde taťka z práce, tak dostaneš za uši.
- c) Před koncem vyučování, se Pepa přihlásil s otázkou.
- d) Můžeš mi laskavě říct, kde ses toulala?
- e) Mám si obléct ty modré šaty, nebo jít radši v kalhotovém kostýmku?

12. Co znamená výraz *relokace*?

- a) přemístění
- b) tlumočení
- c) obnovení
- d) zabezpečení
- e) zrušení

13. Vyberte slovo OPAČNÉHO významu ke slovu *sofistikovaný*.

- a) svolný
- b) náročný
- c) strukturovaný
- d) mírný
- e) prostý

14. Vyberte význam podtrženého ustáleného spojení v této větě: *Muž tvrdil, že pes, který štěká, nekouše.*

- a) dělá chyby a není si toho vědom
- b) nezvládá dvě věci najednou
- c) není dostatečně průbojný
- d) je zákeřný
- e) není tak zlý, jak vypadá

Logicko-analytické myšlení

15. Ministerstvo vnitra, které mělo 35 000 zaměstnanců, se z úsporných důvodů rozhodlo snížit jejich počet o 20 %. Po několika letech trápení se ministerstvo rozhodlo počet zaměstnanců o 20 % znovu navýšit. Kolik zaměstnanců má nyní?

- a) 35 600
- b) 32 000
- c) 33 600
- d) 34 000
- e) 36 000

16. Příjímacích zkoušek se zúčastnilo 2009 uchazečů. Počet uchazečů, kteří měli lepší výsledek než uchazeč Kvído, je 3krát větší než počet uchazečů, kteří měli výsledek horší než Kvído. Kolikátý Kvído skončil, pokud uchazeče seřadíme od nejúspěšnějšího po nejméně úspěšného a budeme předpokládat, že nikdo neměl přesně stejný počet bodů jako Kvído?

- a) 503.
- b) 1340.
- c) 1507.
- d) 1339.
- e) 1506.

17. Mějme hrací kostku. Na jejích stěnách jsou místo hodnot 1, 2, 3, 4, 5, 6, jak je obvyklé, napsané hodnoty 3, 4, 5, -3, -4, -5. Třikrát s touto kostkou hodíme a výsledky všech hodů sečteme. Jakému číslu se tento součet NEMŮŽE rovnat?

- a) 1
- b) 2
- c) 8
- d) 9
- e) 10

18. Zjednodušte výraz.

$$(18 \times 42 \times 50) / (20 \times 63 \times 75)$$

- a) $2/3$
- b) $2/5$
- c) $3/5$
- d) $2/7$
- e) $7/2$

19. Kolik čísel od 1 do 100 obsahuje alespoň jednu z číslic 0 a 7?

- a) 19
- b) 20
- c) 28
- d) 36
- e) 38

20. Když k číslu X přičtu 2 a druhou mocninu výsledku vydělím číslem 16, dostanu převrácenou hodnotu čísla 4. Které z níže uvedených čísel je X?

- a) 0
- b) 1
- c) 2
- d) 3
- e) 4

21. Na Ostrově poctivců a padouchů poctivci pokaždé říkají pravdu, padouši vždy lžou. Každý obyvatel ostrova je buď poctivec, nebo padouch. Potkáte domorodce A a B. A řekne: „B není poctivec, nebo já jsem padouch.“ Dá se určit, co je A a co je B?

- a) Oba jsou padouši.
- b) A je poctivec, B je padouch.
- c) A je padouch, B nejde určit.
- d) A je poctivec, B nejde určit.
- e) Oba jsou poctivci.

22. „Žádný trust není společnost. Každý fond je společnost.“ Co z těchto premis plyne?

- a) Některý fond je trust.
- b) Žádný fond není trust.
- c) Každý fond je trust.
- d) Každá společnost je fond.
- e) Některý trust je fond.

23. „Všichni studenti jsou lvi. Někteří obratlovci jsou studenti.“ Co z těchto premis plyne?

- a) Někteří obratlovci nejsou lvi.
- b) Někteří lvi nejsou obratlovci.
- c) Žádný obratlovec není lev.
- d) Někteří obratlovci jsou lvi.
- e) Každý obratlovec je lev.

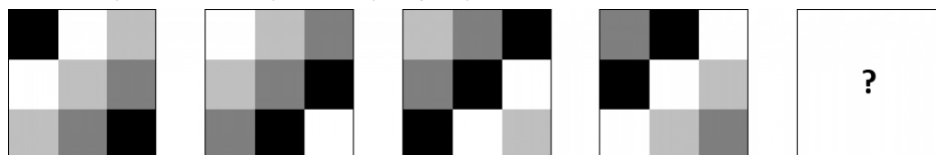
24. Robot vyrazil na cestu. Svůj postup zapisoval následujícím kódem.

2↓ 4← 3↓ 3← 5↑ 3→ 1↓ 5→ 3↑ 4←

Doplňte jeho cestu tak, aby se vrátil zpět na své původní místo.

- a) 2↓ 2→
- b) 3↓ 2→
- c) 2↓ 3←
- d) 2↓ 3→
- e) 3↑ 3←

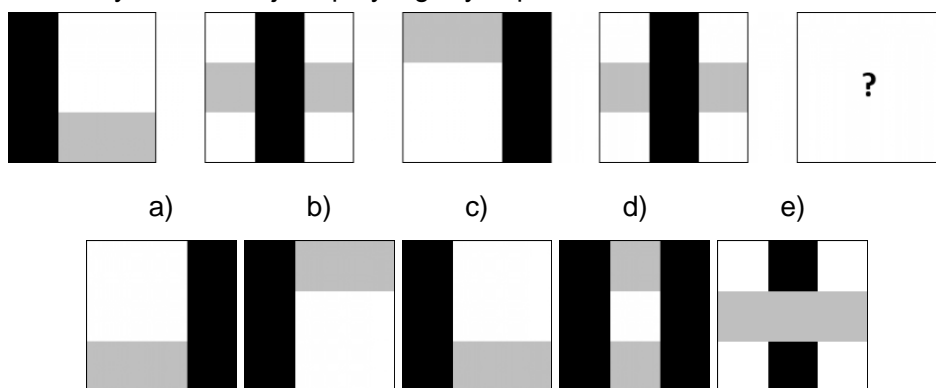
25. Který z nabízených obrazců jako pátý logicky doplní řadu?

- a)
- b)
- c)
- d)
- e)

26. Který z nabízených obrazců jako pátý logicky doplní řadu?

Kritické myšlení

27. „Výsledky výzkumu mezi 5000 absolventy maturitních oborů ukázaly, že 25 % z nich se nechce hlásit na vysokou školu. Jednalo se ve velké míře o ty absolventy, jejichž rodiče také neměli vysokoškolské vzdělání.“

O kterém z následujících tvrzení můžeme na základě výše uvedených informací s jistotou říci, že platí?

- Přes 2000 dotázaných absolventů připustilo, že by se chtělo hlásit na vysokou školu.
- Pravděpodobnost, že absolvent maturitního oboru půjde studovat vysokou školu, je 25 %.
- Absolventi gymnázií se ve většině případů hlásí ke studiu na vysoké škole.
- Děti rodičů s nejvýše středoškolským vzděláním nemají nejmenší zájem pokračovat ve studiu na vysoké škole.
- Účast na dalším vzdělávání je vyšší v rodinách, kde jsou rodiče vysokoškolsky vzdělaní.

28. Hypotéza je testovatelný výrok o vztahu mezi minimálně dvěma proměnnými. Je formulována v přítomném čase, neobsahuje hodnotící výrazy („lepší, horší“ apod.) a neodkazuje na něco, co nelze za současného stavu poznání zjistit.

Který z následujících výroků splňuje nároky kladené na hypotézy?

- Hladina alkoholu v krvi souvisí s rychlostí reakce na vizuální podnět.
- Nealkoholické nápoje by neměly obsahovat alkohol.
- Ve středověku existovaly osoby ovládající černou nebo bílou magii.
- Se zvyšujícím se počtem vykouřených cigaret budou lidé častěji a silněji kašlat.
- Sledování reklam je pro děti škodlivé.

29. Které z nabízených českých přísloví je svým ponaučením nejbližší tomuto? *Ruka ruku myje.*

- Jeden za osmnáct, druhý bez dvou za dvacet.
- Bližší košile nežli kabát.
- Koho chleba jíš, toho píseň zpívej.
- Jaký pán, takový pes.
- Vrána vráně oči nevyklove.

30. Jak byste nejlépe definovali termín *fake news*? Jde o zprávy, které jsou

- nesprávné nebo zavádějící s cílem uvést čtenáře v omyl a ovlivnit jeho postoje.
- satirické nebo parodické s cílem někoho hanobit.
- zcela smyšlené bez jakéhokoliv pravdivého základu.
- určeny pouze pro starší generace nebo specifické skupiny obyvatelstva.
- příliš kontroverzní, než aby se mohly objevit ve veřejnoprávních médiích.

Společné zadání otázek 31 a 32

Z detektivního příběhu

Pana Nathana Garrideba navštívil v jeho londýnském bytě cizí muž, který se mu představil jako advokát John Garrideb a sdělil mu, že jedná z pověření jejich bohatého amerického jmenovce. Ten prý neměl přímé dědice a ve své poslední vůli stanovil, že najdou-li se tři muži jména Garrideb, mohou si rozdělit jeho dědictví na třetiny. Potřebovali tedy nalézt třetího jmenovce. Toho se Johnu Garridebovi zanedlouho podařilo vypátrat a poprosil Nathana Garrideba, aby tentokrát jednal on a posledního jmenovce následující dne navštívil. Starý pan Nathan se zdráhal, protože nerad cestoval, ale nakonec souhlasil. O této zvláštní události se dozvěděl i detektiv, který ji považoval za nanejvýš podezřelou – a záhadu se mu záhy podařilo rozluštit. Jeho poznámky se ovšem pomíchaly.

- A) Jenže starý pan Nathan téměř nevycházel z domu.
- B) V Americe byl odsouzen za vraždu geniálního padělatele bankovek Prescottta.
- C) Proto si Evans vymyslel historku o třech Garridebech.
- D) A jako jediný věděl, kde měl Prescott uloženy padělky.
- E) Za nepřítomnosti starého pána se hodlal zmocnit bankovek ukrytých v tajné schráně pod podlahou.
- F) John Garrideb byl ve skutečnosti propuštěný zločinec Evans.
- G) Šlo právě o byt, v němž posledních 5 let žil Nathan Garrideb.

31. Z nabídek uspořádání vyberte tu, která z výše uvedených vět vytvoří logicky navazující celek.

- a) A – B – D – E – C – G – F
- b) A – F – C – B – D – E – G
- c) F – B – D – G – E – A – C
- d) B – C – D – A – G – E – F
- e) F – E – G – B – D – A – C

32. Které z následujících tvrzení je plně v souladu s výše uvedenými skutečnostmi?

- a) Propuštěný zločinec Evans usiloval panu Nathanu Garridebovi o život.
- b) Muž vydávající se za Johna Garrideba chtěl ukrást doklady Nathana Garrideba.
- c) Muž vydávající se za Johna Garrideba vylákal pomocí smyšlené historky Nathana Garrideba z domu.
- d) Nathan Garrideb měl ukryté své peníze a cennosti v tajné schráně pod podlahou.
- e) John Garrideb, skutečným jménem Prescott, se potřeboval dostat ke svým padělkům.

Společné zadání otázek 33 a 34

Materiály můžeme rozdělit podle jejich vodivosti na *vodiče* a *izolanty*. Zvláštní skupinu pak tvoří *polovodiče*. Polovodiče se za určitých podmínek chovají jako izolanty, za jiných podmínek pak mají znatelnou elektrickou vodivost. Je tedy zřejmé, že vodivost u polovodičů je závislá na okolních podmínkách. Fyzikální podmínky, které ovlivňují vodivost, jsou teplota, světlo a tlak. Polovodiče hrají důležitou roli v elektrotechnických zařízeních, protože při výrobě elektrických součástek jsou právě polovodiče hlavním materiálem. Náboje v polovodičích přenášejí elektrony nebo díry. Podle příměsí můžeme vyrobit *polovodič typu P* nebo *polovodič typu N*. V polovodičích typu N jsou ve většině elektrony a v menšině díry, v polovodičích typu P jsou ve většině díry a v menšině elektrony. V polovodičích typu N vznikají volné elektrony a tyto elektrony vedou elektrický proud; jsou to záporné nosiče náboje. V polovodičích typu P vznikají volné díry, které se chovají jako kladné nosiče náboje. Mezi hlavní výhody polovodičových součástek patří malé rozměry a hmotnost. Jsou spolehlivé a mají dlouhou životnost. Jsou použitelné v širokém rozsahu frekvencí.

33. Z následujících možností vyberte tu, která nejlépe vystihuje obsah předloženého textu.

- a) Materiálové vlastnosti elektronů
- b) Polovodiče, jejich typy a vlastnosti
- c) Princip vodivosti elektrického proudu
- d) Výroba elektronických součástek
- e) Vznik náboje ve fyzikálních materiálech

34. Z následujících možností vyberte tu, která z předloženého textu NEVYPLÝVÁ.

- a) Na vodivost některých materiálů má vliv mimo jiné tlak nebo teplota.
- b) Polovodiče typu N obsahují převážně záporné nosiče náboje.
- c) Polovodiče typu P obsahují převážně tzv. díry.
- d) Polovodiče se mohou chovat jako vodiče i izolanty.
- e) Hlavní nevýhodou polovodičů je jejich špatná dostupnost.

Všeobecné znalosti

35. Ve kterém z následujících děl narazíme v závěrečné pasáži na následující text?

A zatímco tak na ni mlčky pohlížela, trnouc úžasem, znovu na té zvláštní tvářičce uviděla onen výraz zděšení a soucitu. V témž okamžiku se silný pilíř, o nějž se opírali, pohnul a celý kostel se do základů zachvěl.

- a) Utrpení mladého Werthera
- b) Růže pro Algernon
- c) 1984
- d) Petr a Lucie
- e) Dracula

36. Ve kterém z následujících literárních děl vystupuje protagonista jménem Jean Valjean?

- a) Zločin a trest
- b) Proměna
- c) Zabiják
- d) Bídníci
- e) Tři kamarádi

37. Do repertoáru Divadla Jáchyma Cimmrmana NEPATŘÍ hra

- a) Blaník.
- b) Dobytí severního pólu.
- c) Lijavec.
- d) Hospoda Na samotě.
- e) Dlouhý, Široký a Krátkozraký.

38. Kdo je autorem románu *Hořká vůně mandlí*?

- a) Pavel Taussig
- b) Arnošt Lustig
- c) Elie Wiesel
- d) Josef Škvorecký
- e) Paul Celan

39. Který z uvedených filmů natočil Jan Hřebejk?

- a) Pelíšky
- b) Ať žije nebožtík
- c) Na samotě u lesa
- d) Je třeba zabít Sekala
- e) Tobruk

40. Najděte italského renesančního sochaře.

- a) Francisco Goya
- b) Donatello
- c) Rodrigo Borgia
- d) Cimabue
- e) Niccolò Machiavelli

41. Významnou českou barokní památkou jsou sochy ctností a neřestí od Matyáše Bernarda Brauna v areálu, který nechal vybudovat hrabě František Antonín Špork. Ve které obci se tento areál nachází?

- a) Svatý Hostýn
- b) Český Krumlov
- c) Svatý Kopeček
- d) Luhačovice
- e) Kuks

42. Které z následujících přikázání patří do tzv. *Desatera*?

- a) Dodržuj půst.
- b) Nepáchej hříchů smrtelných.
- c) Pomůžješ svým bližním.
- d) Neublížíš bližnímu svému.
- e) Nezabiješ.

43. Co označuje výraz *oskeruše*?

- a) mořskou rybu
- b) hudební nástroj
- c) ovocný strom
- d) korejský moučník
- e) arktický druh soba

44. Kdo je autorem nerealizovaného návrhu budovy Národní knihovny na Letné?

- a) Josip Plečnik
- b) Josef Pleskot
- c) Eva Jiřičná
- d) Frank Lampl
- e) Jan Kaplický

45. Ve které z následujících zemí NENÍ oficiální měnou euro?

- a) Lichtenštejnsko
- b) Lotyšsko
- c) Severní Makedonie
- d) Dánsko
- e) Norsko

46. Co z uvedeného by člověk NECHTĚL mít, pokud by chtěl být bez problémů začleněn do svého společenství, aniž by byl vnímán jako opovržením hodný kvůli tomu, co spáchal?

- a) Achillovu patu
- b) Prométheův oheň
- c) Damoklův meč
- d) Kainovo znamení
- e) Diogenův sud

47. Československo bylo na konci roku 1992

- a) federací.
- b) personální unií.
- c) unitárním státem.
- d) konfederací.
- e) poloprezidentskou republikou.

48. Vila Tugendhat v Brně je postavena ve slohu

- a) kubismu.
- b) secese.
- c) funkcionalismu.
- d) brutalismu.
- e) neoklasicismu.

49. Kdo v ČR jmenuje rektory univerzit?

- a) vláda ČR
- b) ombudsman
- c) ministr školství
- d) prezident ČR
- e) vždy rektor jiné univerzity

50. *Aféra Watergate* se odehrála v době úřadu prezidenta

- a) Harryho Trumana.
- b) Donalda Trumpa.
- c) Richarda Nixona.
- d) George W. Bushe.
- e) Billa Clintona.